

1 § Meddelande om ändring i kammarens sammanträdesplan

Talmannen meddelade att *tisdagen den 22 december kl. 9.00* skulle interpellationssvar lämnas, inte kl. 10.00 som tidigare aviserats.

2 § Svar på interpellation 2009/10:127 om utvidgning av EU:s tjänstedirektiv

Svar på interpellation

Anf. 1 Statsrådet EWA BJÖRLING (m):

Herr talman! Sven-Erik Österberg har frågat mig om jag avser att verka för att tjänstedirektivet utvidgas till nya områden. Det är en mycket intressant fråga, och jag vill tacka för att jag får möjlighet att svara på den.

I tider av ekonomiska svårigheter är det mycket viktigt att lyfta blicken och se framåt. En stark och väl fungerande inre marknad är nödvändig för att skapa tillväxt och arbetstillfällen. Tjänster är den sektor som ökar mest, och det är där som framtidens jobb finns. Tjänstehandeln inom EU har alltså en betydande potential. Regeringen arbetar för att förenkla för företag att tillhandahålla sina tjänster på den inre marknaden. Ett ökat utbud av tjänster ger även större valmöjligheter och lägre priser för konsumenterna.

En stort steg på vägen är genomförandet av tjänstedirektivet, och det är i dag endast tio dagar kvar tills det ska vara genomfört. Under det svenska ordförandeskapet har jag på EU-nivå vid flera tillfällen understrukt vikten av ett korrekt och i tid genomfört tjänstedirektiv inom hela EU.

Vid det informella ministermötet om konkurrenskraft i Umeå diskuterade jag framtidens inre marknad tillsammans med mina europeiska kolleger. Inför mötet hade jag bett dem reflektera över ett antal frågor, som sedan utgjorde grunden för diskussionen på mötet. Bland annat diskuterades vad som kan göras, utöver tjänstedirektivet, för att främja handeln med tjänster i Europa.

I många frågor finns en samsyn, inte minst om tjänstesektorns vikt för den europeiska ekonomin. Diskussionerna på mötet har sedan legat till grund för det fortsatta arbetet under hösten, och den 4 december antogs rådsslutsatser om framtidens inre marknad. Dessa slutsatser betonar tjänstesektorns betydelse för EU:s tillväxt och sysselsättning.

Vid mötet i Umeå var det samtidigt tydligt att det bland EU:s medlemsstater finns väldigt olika åsikter om hur man bör gå vidare med tjänstesektorn efter tjänstedirektivets genomförande. Som Sven-Erik Österberg redan påpekat krävdes det mycket kompromissande innan direktivet kunde antas. Det är inte aktuellt att i närtid förvänta sig någon utvidgning av tjänstedirektivet.

Alla medlemsstater är eniga om att direktivet ska genomföras på ett så bra sätt som möjligt. Därför kommer fokus de närmaste åren att ligga på genomförande och tillämpning. Efter den ömsesidiga utvärderingen av EU:s medlemsstater under 2010 kommer EU-kommissionen med en rapport med slutsatser och förslag till vidare åtgärder för tjänstedirektivet i december nästa år.

Enligt en bestämmelse i tjänstedirektivet kommer kommissionen att regelbundet göra en översyn av direktivet. Då kommer behovet av ytterligare åtgärder gällande frågor som faller utanför direktivets tillämpningsområde i dag att utredas.

Vi kan dock redan nu börja fundera på vilka tjänsteområden som EU bör satsa på i nästa steg för att stimulera handeln över gränserna inom EU ytterligare. Jag tycker att det finns viktiga tillväxtsektorer där rörligheten kan behöva stimuleras ytterligare.

Regeringen ser gärna att företagare och konsumenter inom fler sektorer än i dag ska få ta del av de möjligheter som tjänstedirektivet ger.

Anf. 2 SVEN-ERIK ÖSTERBERG (s):

Herr talman! Tack för svaret, statsrådet! Anledningen till att jag ställt denna interpellation är att jag har följt diskussionen om tjänstedirektivet ganska noga, redan de första diskussionerna när Bolkenstein lyfte upp tjänstedirektivet och mot bakgrund av den intensiva diskussion som har rått om ett ganska ursprungligt tjänstedirektiv som uppfattades som mycket utmanande av många medlemsstater. Inte minst när det gällde möjligheterna att undvika lönedumpning och villkorsdumpning i de olika länderna manglades det så småningom fram ett tjänstedirektiv. Där fick man med ett antal punkter som var en garant för att se till att de betydelsefulla delarna i direktivet, nämligen möjligheten att värna omförhandlingsrätten, värna rätten att ställa krav på kollektivavtal och så vidare, fullföljdes. Det har sedan varit viktigt i den fortsatta processen att få fram detta. I det läget märkte jag att ministern fortsatte diskussionen och tyckte att det kunde vara rimligt att utvidga direktivet. Man kan naturligtvis ha en stor diskussion och olika åsikter om i vilken omfattning och med vilken hastighet detta ska ske.

Däremot tycker jag att det kanske är lite utmanande att man tar den diskussionen redan innan direktivet finns på plats i Europa och ser att det fungerar. Det här har inte varit en helt okontroversiell resa. Jag noterade i december i fjol att trots att Europeiska parlamentet pekade på det här, petade kommissionen på filiallagen som vi har haft i Sverige, som gör att det för den som är här och utför tjänster ska det ska finnas en företrädare i Sverige som har ansvar för verksamheten och som man kan ha kontakt med. Om jag är rätt påläst är det byggbranschen som är undantagen från filiallagen. Vad jag har förstått har eller ska regeringen sätta till en utredning på området.

Det har väckt väldigt mycket diskussion och missnöje kring att man skulle vara tvungen att ändra just filiallagen. Jag skulle vilja veta i vilken omfattning ministern har agerat och i vilken riktning för att se till, som är viktigt inte minst för de fackliga organisationerna, att det inte sker verksamhet här genom villkors- och lönedumpning. Vi har en lång diskussion, inte minst efter Laval domen, på det här området. Man upplever att ett borttagande av filiallagen som finns i Sverige öppnar för en godtycklighet som är oroande. Det har jag hört ministern prata väldigt lite om. Jag har naturligtvis kunnat missa det, men har i stället noterat att man diskuterar hur man ska utvidga tjänstedirektivet.

Jag skulle gärna vilja höra vad ministern har att säga om arbetet som pågår med filiallagen och var man avser att hamna med det. Det skulle vara intressant att höra.

Anf. 3 Statsrådet EWA BJÖRLING (m):

Herr talman! Till att börja med vill jag säga till Sven-Erik Österberg att just nu handlar det om att implementera tjänstedirektivet och se till att det också fungerar i praktiken i alla medlemsländer, vilket naturligtvis kommer att ta sin tid. Jag tycker också att det är viktigt att agera med framtidsinriktning. Därav har jag lyft fram frågan om det finns fler sektorer som skulle kunna omfattas av tjänstedirektivet. Jag tycker nämligen att det är viktigt att vi ser målet med EU och varför vi är medlemmar i EU, att det ska vara fri rörlighet för tjänster, varor, kapital, människor och även innovationer. Där framme är vi inte ännu. Men likafullt som vi implementerar tjänstedirektivet måste vi redan nu kunna tänka på framtiden.

Mer specifikt angående filiallagen vill jag säga att kritiken mot att Sverige ställer krav på att ett företag ska ha en representant boende i landet är ingen ny fråga med anledning av tjänstedirektivets genomförande. Det är kommissionens uppfattning att Sverige bryter mot Europeiska unionens fördrag och att Sverige hindrar företag att fritt etablera sig.

Tjänstedirektivets bestämmelser förtydligar bara EU-rättens likabehandlingsprincip i den här frågan. Det är alltså inte på grund av bestämmelserna i tjänstedirektivet som kommissionen har inlett ett överträdelseförfarande mot Sverige. Vilka effekter den här förändringen får på andra områden måste naturligtvis utredas väldigt grundligt och eventuella problem lösas på bästa sätt för parterna. Regeringen har också beslutat att tillsätta en utredning som ska arbeta skyndsamt med det här.

Det är tydligt att direktivet inte tillåter krav på att en företagare måste ha föreståndare bosatt i landet där verksamheten utförs eller att ett krav på filial kan ställas upp. Det är något som vi måste acceptera och anpassa vår lagstiftning till innan genomförandefristen har gått ut. Vi måste vänja oss vid tanken på att företagsamhet i Sverige som inte har sitt säte här ständigt ökar. Vi måste också vänja oss vid tanken på att i ökad utsträckning kommunicera utanför Sveriges gränser. Det gäller både företag, konsumenter och arbetstagarorganisationer.

Det innebär ändå inte att vi gör avkall på svenska arbetsmarknadsregler. Arbetstagarorganisationerna kommer att ha samma rätt att förhandla med ett utländskt företag som med ett svenskt. I enlighet med den inre marknadens grundidé ska det inte spela någon roll om ett företag är base-

rat i Kiruna eller i Rom. Att hela den inre marknaden nu är vår hemma-marknad är syftet med EU.

Anf. 4 SVEN-ERIK ÖSTERBERG (s):

Herr talman! Det är riktigt, och direktivet är tydlig med arbetsrätten. Rätten att förhandla, ingå och tillämpa kollektivavtal och vidta stridsåtgärder ska inte påverkas av tjänstedirektivet. Man måste dock fundera över vilka muskler och möjligheter som finns inom direktivet för att kunna leva upp till detta. En underton i tjänstedirektivet redan från Bolkensteins dagar är att rörligheten är viktigare än att tillvarata löntagarnas intressen utifrån de regler och lagar som finns. Det skymtar igenom när man går emot Sverige beträffande filiallagen.

Det här ska följas upp. Jag har noterat att det ska skapas en databas där man ska kunna gå in. Det är inte färdigt på långa vägar än, och man vet inte hur det ska fungera. Det är därför viktigt att regeringen agerar på ett sådant sätt som visar att man menar allvar med att följa direktivet på den punkt som gäller möjligheterna att ta till vara löntagarnas intressen i landet.

Visserligen är det inte fullt jämförbart med arbetstagare från tredje-land, men vi ser vilka problem det blir. Det sägs att man har förhandlingsrätt med utländska företag på samma sätt som man har med svenska, men de praktiska svårigheterna blir mycket större när företag finns långt borta. Det kan röra sig om bemanningsföretag som i sin tur hyr ut till några. I förlängningen kan det vara svårt att veta vem som är ansvarig arbetsgivare.

Vi såg en del av det i somras med blåbärsblockarna från Thailand. Det var visserligen tredje-land, men då sades det också att det var parternas sak att se till att det finns ett kollektivavtal och att man följer de regler som gäller på svensk mark. Det är alltså inte så lätt men viktigt.

Om kommissionen håller fast vid att filiallagen inte får tillämpas är det viktigt vad regeringen kommer med som i stället ska täcka upp detta och ge möjligheter för fackliga organisationer att följa det direktivet är tydligt med, nämligen att företräda löntagarna och värna löner och anställningsvillkor. Vad ska ta över efter filiallagen?

Vet ministern något mer om databasen och tankarna kring den? Jag vet att utredningen ska titta på det, men det vore tacknämligt om ministern kunde säga något om detta. Det vore av stort intresse att få veta på vilket sätt det täcker upp så att man inte får ett sluttande plan i denna verksamhet med en massa oegentligheter i strid mot direktivet.

Kommissionen har inte varit lika rapp att ta till vara löntagarnas intressen i direktivet som man har varit att värna den fria rörligheten. Man får en känsla av att ett övertramp i arbetsrätten är mindre viktigt än att värna den fria rörligheten.

Jag är för den fria rörligheten. Jag tycker att den är viktig. Men lika viktigt som att man har öppenhet och fri rörlighet när det gäller tjänster och varor är att man slår vakt om de rättigheter och möjligheter som finns så att det inte blir lönedumpning och villkorsdumpning inne i landet. Är man entusiastisk vad gäller utvidgningen måste man också värna denna del av direktivet, så om ministern kan säga något om databasen som ska ta vara på detta vore jag tacksam.

Anf. 5 Statsrådet EWA BJÖRLING (m):

Herr talman! Jag tackar Sven-Erik Österberg för att han säger att han är för den fria rörligheten. Vi behöver stor majoritet för det i Sveriges riksdag om vi också fortsatt ska kunna vara framtidsinriktade och se på EU:s utvidgning på ett positivt sätt.

Vad gäller utredningen vill jag inte föregripa den i dag. Frågor rörande arbetsrätt och den svenska arbetsmarknadsmodellen är inte mitt ansvarsområde utan arbetsmarknadsminister Sven Otto Littorins. Jag vill dock särskilt understryka att tjänstedirektivet inte ska påverka den nationella arbetsrätten utan tvärtom undantar det som redan regleras av utstationeringsdirektivet.

Direktivet utvecklar dock de krav som fördraget ställer på medlemsstaterna när det gäller att undanröja hinder för etableringsfrihet och fri rörlighet för tillfällig tjänsteverksamhet.

Sven-Erik Österbergs interpellation handlade också om sjukvårdstjänster. Jag tog upp det för att jag ser att det är ett viktigt område framåt där Sverige har stor potential för export, inte minst inom EU men även utanför.

Hur ser Socialdemokraterna på att ha fler sektorer och områden inom tjänstedirektivet för att underlätta för tjänster att röra sig fritt inom EU?

Anf. 6 SVEN-ERIK ÖSTERBERG (s):

Herr talman! Det ante mig att ministern inte skulle föregripa utredningen. Det brukar ministrar inte göra oavsett partifärg – och inte så heller denna gång. Vi får avvakta och se.

Jag vet att Littorin ansvarar för arbetsrätt och så vidare, men regeringen är ett kollektiv. Vad den ena handen gör måste den andra vara med på. Har man ett tjänstedirektiv med fri rörlighet för varor och tjänster och samtidigt det här andra i direktivet måste det hänga ihop. Min poäng till ministern var att det är viktigt att bevaka detta.

Om man inte kan ha filiallagen kvar i sin nuvarande form, vilket EU-kommissionen har påpekat, på vilket sätt täcker man upp så att vi inte får en förflackning i systemet och får sådana problem som det blev med blåbärsplockarna från Thailand? Vem söker de fackliga organisationerna? Vem är ansvarig för verksamheten om det förekommer oegentligheter på svensk mark med ett företag som har en tydlig löne- och villkorsdumpning? Det är viktigt att få svar på.

När det gäller de andra tjänsterna är min inriktning att vi först försöker få tjänstedirektivet på plats och får det att fungera. Vi måste få ett system där vi kan följa alla delar i direktivet på ett tillfredsställande sätt innan vi börjar diskutera vilka vidare tjänster vi ska gå fram med.

Det förvånar mig inte att ministern tar upp just sjukvårdstjänsterna. Det råder inga tvivel om att det finns ett antal starka vårdbolag i Sverige som är intresserade av detta. Jag har stött på det, inte minst under Almédalsveckan. De trycker på.

Det finns dock bekymmer och problem med detta. Här kommer en annan lagstiftning in som bedömer hur verksamheten ska gå till på våra sjukhus. Jag känner en viss skepsis inför detta och är inte alls beredd att svara ja i detta läge. Sociala frågor har ändå betraktats som nationella. Det får väl bli en fortsatt diskussion om utvidgning av områden inom tjänstedirektivet.

Prot. 2009/10:54
18 december

Svar på interpellation

Anf. 7 Statsrådet EWA BJÖRLING (m):

Herr talman! Jag tackar för Sven-Erik Österbergs kommentarer. Vi skiljer oss åt lite, även om vi båda naturligtvis står bakom tjänstedirektivet. Det var den socialdemokratiska regeringen som arbetade mycket med det innan den borgerliga regeringen tillträdde.

Jag är glad att vi kommer att kunna implementera detta den 28 december. Jag hoppas verkligen att alla medlemsstater kommer att kunna fullfölja det i tid.

Ännu viktigare är det att kontaktpunkten sedan verkligen fungerar, den plats dit företagare och konsumenter ska kunna vända sig för att få tillstånd enkelt och snabbt. Dit ska man också kunna vända sig om det uppstår problem.

Tyngdpunkten ligger naturligtvis på att det här blir genomfört och att vi ser att det fungerar.

Jag tycker att det är viktigt att Sverige är framåtsträvande, inte bakåtsträvande. Vi ska inte agera som en broms, snarare som en gas för att EU ska fungera fullt ut på det sätt som vi alla avser.

Jag är övertygad om att ju mer rörlighet vi får desto fler arbetstillfällen kommer att kunna skapas. Det skapar välfärd för människor i hela Europeiska unionen.

I dag är vi 500 miljoner människor, och det finns en massa företag. Om vi kan underlätta för dem genom kloka beslut är det väldigt bra. Jag ser framför mig att Sverige är ett av de länder som fortsatt är i framkant när det gäller att ha nya idéer för ytterligare fri rörlighet.

Överläggningen var härmed avslutad.

3 § Anmälan om skriftliga svar på frågor

Anmälades att skriftliga svar på följande frågor inkommit

den 17 december

2009/10:333 Ersättning för avbrott på elnät

av *Otto von Arnold* (kd)

till näringsminister Maud Olofsson (c)

den 18 december

2009/10:306 Vanvård av kor

av *Torbjörn Lövendahl* (s)

till jordbruksminister Eskil Erlandsson (c)

2009/10:320 Försenade utbetalningar av stöd till jordbrukare

av *Krister Örnfjäder* (s)

till jordbruksminister Eskil Erlandsson (c)

Svaren redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 22 december.

4 § Kammaren åtskildes kl. 9.21.

Prot. 2009/10:54
18 december

Förhandlingarna leddes av talmannen.

Vid protokollet

PER PERSSON

/Eva-Lena Ekman

Innehållsförteckning

1 § Meddelande om ändring i kammarens sammanträdesplan.....	1
2 § Svar på interpellation 2009/10:127 om utvidgning av EU:s	
 tjänstedirektiv	1
Anf. 1 Statsrådet EWA BJÖRLING (m).....	1
Anf. 2 SVEN-ERIK ÖSTERBERG (s)	2
Anf. 3 Statsrådet EWA BJÖRLING (m).....	3
Anf. 4 SVEN-ERIK ÖSTERBERG (s)	4
Anf. 5 Statsrådet EWA BJÖRLING (m).....	5
Anf. 6 SVEN-ERIK ÖSTERBERG (s)	5
Anf. 7 Statsrådet EWA BJÖRLING (m).....	6
3 § Anmälan om skriftliga svar på frågor	6
4 § Kammaren åtskildes kl. 9.21.	7